

Effektrapport 2019

Bakgrund

Save the Orangutan är en ideell förening vars syfte är att säkra den akut utrotningshotade orangutangens överlevnad och bevara dess hem i regnskogen. Det finns tre olika orangutanger och alla är akut utrotningshotade. Sumatraorangutangen har varit akut utrotningshotad sedan 2000, Borneoorangutangen sedan 2016 och den nyaste orangutangarten, Tapanuliorangutangen som bor på Sumatra, har varit akut utrotningshotad sedan den upptäcktes år 2017.

Under 2019 har Save the Orangutan arbetat med insatser på Borneo. De senaste undersökningarna visar på att det endast finns mellan 50 000 till 100 000 orangutanger kvar i naturen på Borneo idag. IUCN-värderingarna tyder på en förlust på 3 000 - 5 000 orangutanger varje år. Med världens långsammaste reproduktionstakt bland däggdjur gör detta orangutangen till en mycket sårbar art som är väldigt känslig för yttre påverkan.

Det finns flera hot mot orangutangens framtida existens. Skövlingen av regnskog för att göra plats för bland annat palmoljeplantager och gruvdrift är det största. Uppemot 80 procent av orangutangens livsmiljö i Indonesien och Malaysia har försvunnit under de senaste fyra årtiondena. Om orangutangen ska överleva i naturen som art är det avgörande att bevara och skydda deras naturliga livsmiljö. Även skogsbränder, illegal jakt och handel, klimatförändringar samt pandemier är allvarliga hot som måste motverkas.

Orangutangens överlevnad blir allt mer kritisk för varje år som går. Vissa experter talar om att orangutangerna kommer att försvinna inom de kommande 20 åren om inte orangutangens hem effektivt skyddas och den illegala jakten och handeln med orangutanger stoppas.

Save the Orangutan Sverige grundades år 2007 och är en fristående medlemsorganisation. Under 2011 utökade Save the Orangutan Sverige samarbetet med den danska och den engelska & walesiska organisationen och började verka under det gemensamma namnet Save the Orangutan. Organisationerna i Sverige, Danmark och England & Wales är egna juridiska enheter men sekretariatet i Danmark har hand om det administrativa för organisationerna.

Save the Orangutans syfte och målgrupp är helhetsorienterad. Vi hjälper både föräldralösa och nödställda orangutanger samt skyddar de vilda orangutangerna och deras livsmiljö. Vi bidrar till att utöka skyddet, övervaka och bevara regnskogsområden samt återplantera regnskog som förstörts. Vi arbetar även med att minska konflikterna mellan orangutangen och människan samt bidrar till lokalbefolkningens sociala och ekonomiska utveckling, en viktig del i att kunna skydda orangutangen och regnskogen.

Det här vill Save the Orangutan uppnå

Save the Orangutan vill att orangutangerna ska kunna leva ett tryggt liv i regnskogen även i framtiden. En planet utan biodiversitet, där vi människor utrotar våra närmaste släktingar, är en planet utan en hållbar framtid. Orangutangen är en så kallad paraplyart och en viktig pusselbit för att bevara den biologiska mångfalden i den unika regnskogen där alla arter är sammanlänkade genom en känslig naturlig balans.

Det övergripande målet för Save the Orangutan är att verka för orangutangernas överlevnad och för bevarandet av deras livsmiljöer. I detta ingår att arbeta för en hållbar utveckling (miljömässigt, ekonomiskt och social), tillsammans med lokalbefolkningarna. Detta är en komplex uppgift som måste lösas i samarbete med lokala indonesiska partners och i samförstånd mellan flera parter. Save the Orangutans arbete är därför långsiktigt och innefattar påverkan på flera olika plan.

Det arbete Save the Orangutan utför här och nu lägger till stor del fokus på att lösa den akuta situation orangutangerna redan befinner sig i. Det gör vi genom att rädda och rehabilitera föräldralösa och utsatta orangutanger samt att återföra dem till det vilda i skyddade regnskogsområden. Genom detta kan nya, hållbara populationer skapas. Arbetet innefattar även skyddandet av vilda orangutanger och deras naturliga livsmiljö, regnskogen. För att långsiktigt säkerställa orangutangens existens är en viktig nyckel att bevara regnskogen.

Save the Orangutans mål är därför även att stoppa den eskalerande avskogningen i regnskogen. Det gör vi genom att skydda existerande skog med hjälp av lokala patruller, återplantering av skog på skövlad mark samt att freda ytterligare skogsområden och förebygga rådande hot så som illegal skogsavverkning samt skogsbränder. Genom att involvera ursprungsbefolkningen och bidra med utbildning, hållbara inkomstkällor samt ökade rättigheter för dem kan de vidare bidra till att orangutangerna och regnskogen bevaras.

Ett av Save the Orangutans insatsområden är torvmosseskogen i Mawas området på centrala Borneo, som sedan 2012 är ett skyddat skogsområde. Området är 309 000 hektar stort, vilket motsvarar Gotland i storlek. Mawas har en enastående biodiversitet och är hemvist för en av världens största kvarvarande bestånd av vilda orangutanger. Här lever idag över 2 500 vilda orangutanger och området är därför ett viktigt habitat. Mawas har tidigare drabbats hårt av skogsskövling, skogsbränder och dränering av torvmossen. I samarbete med vår lokala partner BOS Foundation arbetar Save the Orangutan bland annat för att bevara orangutangbeståndet i Mawas och områdets torvmosseskog, som är mycket värdefull i kampen mot klimatförändringarna.

Save the Orangutans organisatoriska sammanhang samt kapacitet och kunnande

Save the Orangutan Sverige är en politiskt och religiöst obunden medlemsorganisation. Insamlingsverksamheten bedrivs i Sverige och våra projekt förverkligas i Indonesien i tätt samarbete med vår lokala partners.

Save the Orangutan Sverige har sedan 2011 haft ett nära samarbete med de motsvarande organisationerna i Danmark och England & Wales under det gemensamma namnet Save the Orangutan. Organisationerna i Sverige, Danmark och England & Wales är egna juridiska enheter men arbetar tätt samman, där bland annat det dagliga arbetet sköts av sekretariatet i Köpenhamn.

I Sverige består organisationens arbete av att sprida information och kunskap om situationen för orangutangerna samt att samla in pengar till förmån för de program och aktiviteter som bedrivs i Indonesien. Med samarbetet mellan organisationerna skapas ett större sammanhang och fler möjligheter samt en större effekt av de insamlade medlen.

På kontoret i Danmark finns stor kunskap och värdefulla erfarenheter som bidrar till ett mervärde i organisationen i Sverige. Samarbetet med Danmark medför även att den svenska organisationen bland annat kan ta del av olika forsknings- och utvecklingsprojekt som annars inte hade varit möjligt i samma grad. Det betyder även att de som stöttar organisationen får desto mer utav sitt stöd och bidragen kan ge större effekt. Samarbetet är kostnadseffektivt, vilket innebär att mer pengar kan gå till aktiviteterna i Indonesien. De som primärt har hand om den svenska organisationen är svenskspråkiga och bosatta i Malmö.

På plats i Indonesien, där vi förverkligar våra projekt och aktiviteter för att bevara orangutangerna och regnskogen, har vi ett nära samarbete med vår lokala partner BOS Foundation. BOS Foundation är den största organisationen i Indonesien som arbetar för att rädda den akut hotade orangutangen. Organisationen har bland den bästa kunskapen om de lokala områdena, förutsättningarna och möjligheterna, vilket vidare bidrar till att kunna skapa största möjliga positiva inverkan på plats som möjligt. Genom ett nära samarbete med lokala partners kan vi tillsammans förverkliga våra gemensamma målsättningar och verka för orangutangernas bästa.

Save the Orangutans insamlade medel går bland annat till att driva världens största rehabiliteringscenter för orangutanger, Nyaru Menteng. Pengarna går också till projekten i Mawas området på Borneo för arbetet med att bland annat behålla området fredat, skydda den existerande skogen, återplantera förstörda regnskogsområden, involvera ursprungsbefolkningen, samt hindra illegal skogsavverkning och förhindra och bekämpa skogsbränder.

Save the Orangutan Sverige står under tillsyn av Svensk Insamlingskontroll och Giva Sverige - Branschorganisationen för tryggt givande.

I Sverige stöttar drygt 1 758 privatpersoner Save the Orangutan varje månad. För att stärka projekten i Indonesien arbetar Save the Orangutan kontinuerligt med att öka svenskarnas vetskap om organisationen och vårt arbete för att kunna attrahera fler privata bidragsgivare, fonder, stiftelser, företag och offentliga bidragsgivare.

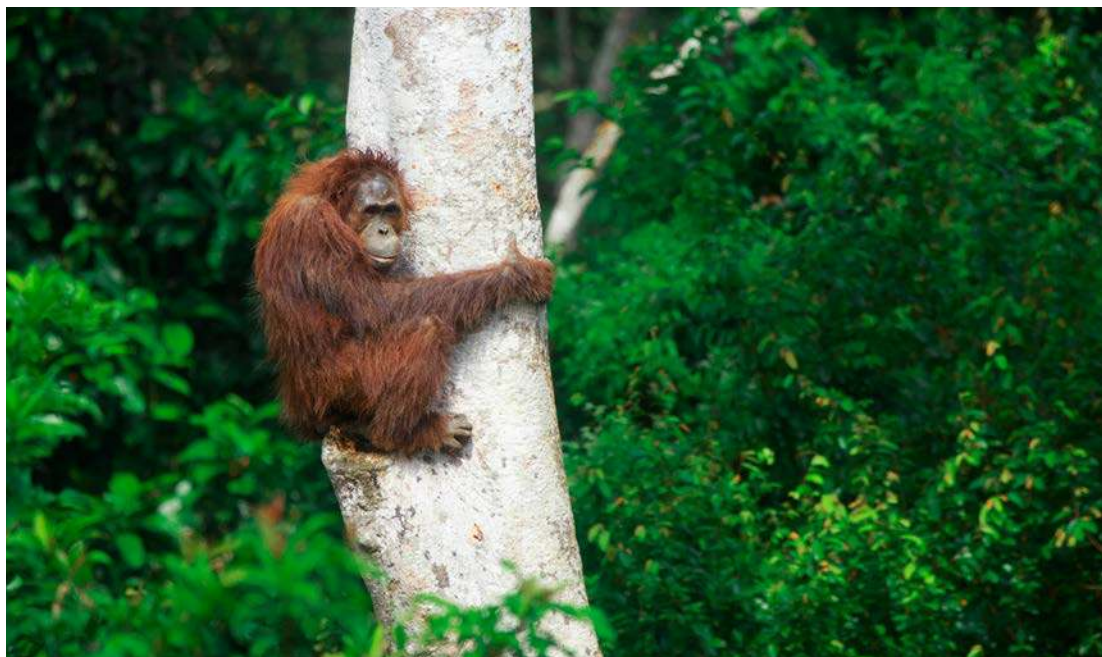
Strategier för att uppnå våra mål

Det övergripande målet för Save the Orangutan är att verka för orangutangernas överlevnad och för bevarandet av deras livsmiljöer.

Det arbete Save the Orangutan utför lägger till stor del fokus på att lösa den akuta situation orangutangerna befinner sig i. Det gör vi genom att rädda och rehabilitera föräldralösa och utsatta orangutanger samt att återföra dem till det vilda i skyddade regnskogsområden och därmed skapa nya hållbara bestånd. Arbetet innefattar även skyddandet av vilda orangutanger och deras naturliga livsmiljö, regnskogen. Genom möjligheten att ta del av forskningsprojekt utökas kunskapen och bidrar till att förbättra och anpassa åtgärderna. Utvecklingsarbeten i samspel med lokalbefolkningen förbättrar levnadsvillkoren, förståelsen för naturen och orangutangernas betydelse samt bidrar till en hållbar framtid för orangutangerna och regnskogen.

I Sverige främjas Save the Orangutans ändamål genom att föreningen skapar engagemang för, och informerar om orangutangernas kritiska situation, arbetet med att bevara regnskogen samt om hur klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen påverkar dessa och vad som kan göras. Detta sker främst via föreningens webbplats, sociala medier, nyhetsbrev samt media.

Insamlingen av medel i Sverige sker främst genom symboliska adoptioner av orangutanger. Även trädplantering i regnskogen, symboliska gåvobevis och engångsdonationer är viktiga intäkter som bidrar till att nå organisationens ovan nämnda mål. Företagsbidrag är en annan viktig del för organisationen. Save the Orangutan arbetar också med projektinsatser där projektstöd ansöks om hos relevanta fonder, stiftelser och offentliga bidragsgivare för insatser att sprida kunskap eller att utföra konkreta projekt på plats i Indonesien.

Hur vet vi att Save the Orangutan gör framsteg?

Att arbeta med att rädda den akut utrotningshotade orangutangen är ett långsiktigt arbete. Det uppskattas att över 3 000 orangutanger dör varje år i mötet med människan och det kommer att ta många år att bygga upp ett hållbart vilt bestånd.

Orangutangerna som räddas och vårdas på räddningscentrena är en viktig del av bevarandet av en utrotningshotad art. Orangutangerna på rehabiliteringscentret Nyaru Menteng genomgår en flerårig rehabiliteringsprocess i ”skogsskolan”. Att en orangutang lyckas avancera till ett nytt steg i rehabiliteringsprocessen är ett mått på att träningen ger resultat.

Det slutgiltiga målet med rehabiliteringsprocessen är att den räddade orangutangen ska kunna frisläppas i skyddat regnskogsområde och klara sig på egen hand, vilket vidare på lång sikt ska leda till nya hållbara bestånd av rehabiliterade orangutanger. Att kunna frisläppa en rehabiliterad orangutang indikerar alltså på ett lyckat rehabiliteringsförlopp. I slutet av 2019 hade, i samarbete med BOS Foundation och partners, totalt 476 orangutanger frisläppts sedan 2012.

Orangutangerna övervakas noga efter frisläppning för att säkerställa att de anpassar sig till livet i det vilda. Ett positivt resultat som också tyder på att rehabiliteringsförloppet och återförandet till det vilda varit framgångsrikt är när rehabiliterade orangutanger får ungar i det vilda. Under 2019 registrerades 4 nyfödda ungar och totalt har 20 ungar som fötts i det vilda kunnat registreras.

Framtidsvisionen är att få stopp på jakten på de vilda orangutangerna, att återföra alla de rehabiliterade orangutangerna som kan återföras till det vilda samt att säkra att de orangutanger som inte kan återföras till det vilda inte ska behöva leva i bur.

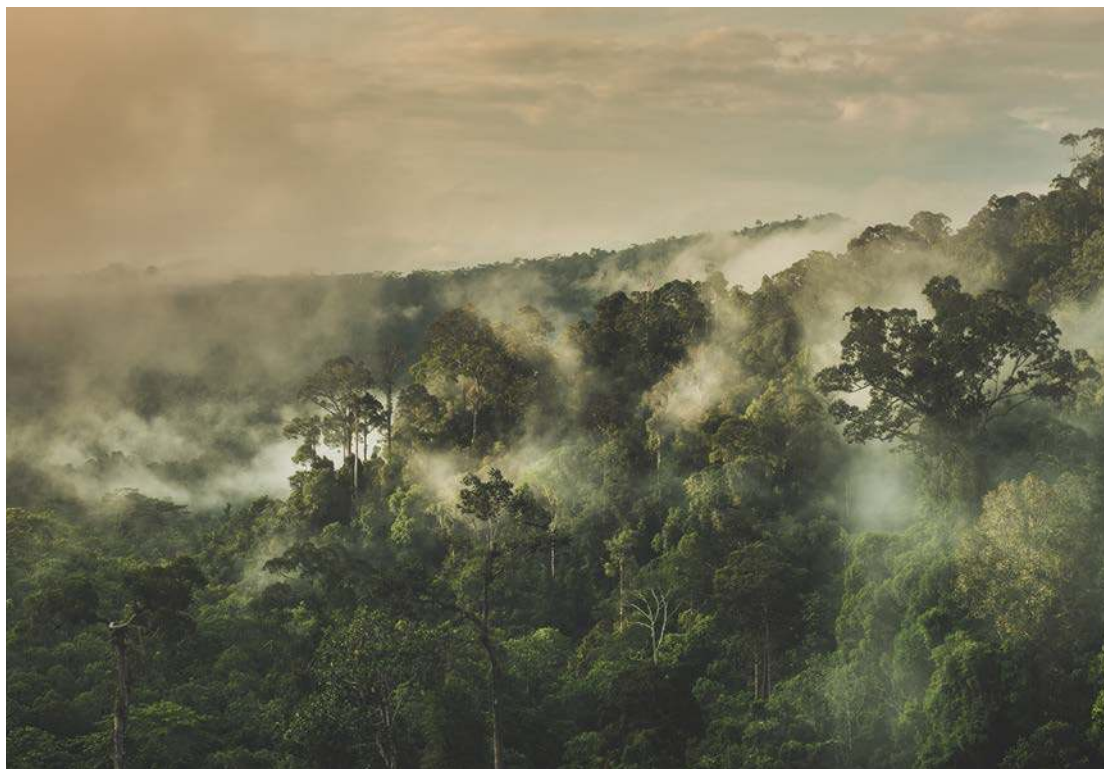
De orangutanger som inte klarar sig på egen hand i det fria ska komma så tätt på naturen som möjligt. De ska därför flyttas ut till fristadsöar, där det kan leva i det fria samtidigt som de får den hjälp de behöver. Under 2019 var ett delmål att bidra till att fler vuxna orangutanger, som på grund av skador eller sjukdom inte kan frisläppas, kunde flyttas från burarna på Nyaru Menteng till fristadsön Badak Kecil.

Eftersom ett av de största hoten mot orangutangens överlevnad är skogsavverkningen, hänger bevarandet av regnskogen nära samman med orangutangens utsatta situation. Mawas området på Borneo är ett unikt och betydelsefullt område i och med att torvmosseskogen är orangutangernas föredragna habitat. Mawas området är hem för över 2 500 vilda orangutanger. I Mawas området bidrar vi till bland annat lobbyaktiviteter för att behålla området skyddat, återplantering av förstörda områden, brandbekämpning samt bekämpning av illegala aktiviteter så som dränering och skogsavverkning.

Det övergripande målet är både att skapa så kallade 'best practice' case som kan implementeras i andra områden. Målet är även att vara synliga i Mawas området genom att bidra till aktiviteter och personal för att bevara området. Därför är relevanta mätningar för detta arbete bland annat antalet patrulleringar i området, antalet upptäckta och förhindrade illegala aktiviteter samt antal hektar återplanterad skog och antal planterade sticklingar.

En viktig del av det långsiktiga arbetet att bevara regnskogen och orangutangerna är att samarbeta och engagera lokalbefolkningen. Detta är en process som inte sker över en natt och resultaten är utmanande att mäta. Att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling för de stammar som lever i regnskogen är en ständigt pågående process. Att bland annat involvera lokalinvånarna i arbete så som brandbekämpning och patrullering ökar kunskap samt ger arbetstillfällen och hållbara försörjningsalternativ.

Trots många stora delmål redan uppnådda finns mycket arbete kvar att göra. För att skapa en hållbar framtid för de akut utrotningshotade orangutangerna måste deras hem i regnskogen säkras och deras plats i skogen skyddas. Detta innebär också att hitta hållbara lösningar så att människan och orangutangerna kan leva sida vid sida. Det är ett långsiktigt arbete med stora utmaningar men även värdefulla framsteg.

Vad har Save the Orangutan åstadkommit så här långt?

Under 2019 var Save the Orangutans verksamhetskostnader i Sverige 1 897 000 kr. Av dessa gick 1 558 000 kr till ändamålet.

Save the Orangutan organisationerna i Sverige, Danmark och England & Wales samlade under 2019 in 26,7 miljoner svenska kronor från privata bidragsgivare, fonder samt företag. Totalt gick 21 miljoner kronor till ändamålsspecifika aktiviteter, vilket motsvarar 78,6 % av de insamlade medlen. Det utdelades 15,7 miljoner kronor till våra partners på Borneo. Tillsammans med den danska och engelsk & walesiska organisationen är Save the Orangutan den största bidragsgivaren hos BOS Foundation och står för 80 % av driften av rehabiliteringscentret Nyaru Menteng.

Save the Orangutan har under 2019 bland annat bidragit till följande insatser i Indonesien:

- Räddning av 13 nödställda och föräldralösa orangutanger
- Arbetet med rehabilitering av 251 orangutanger
- Återförandet av 55 orangutanger till det vilda från Nyaru Mentengs rehabiliteringscenter
 - 48 i Bukit Baka Bukit Raya Nationalpark
 - 7 i Bukit Batikap Nationalpark
- Flyttning av två orangutanger, som inte kan frisläppas, till fristadsöar.
- Save the Orangutan har tillsammans med den danska organisationen finansierat 140 patrulleringsrundor, där totalt 4 140 stockar hittats till följd av olaglig avverkning.
- Save the Orangutan har bidragit till plantering av 34 hektar skog med cirka 40 000 plantor.

I Sverige har Save the Orangutan under 2019 arbetat med följande informations- och insamlingsinsatser:

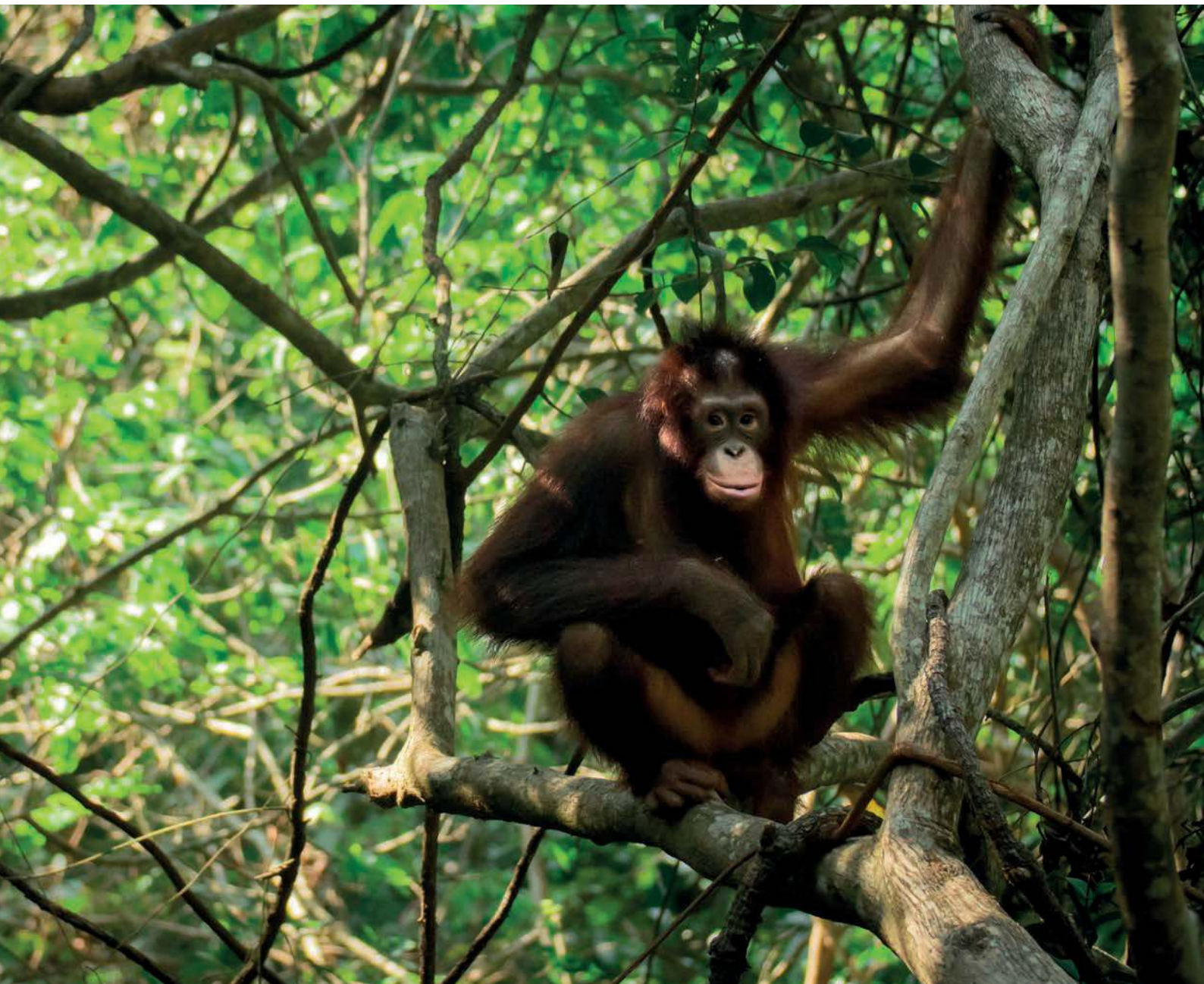
- Utfört en insamlingskampanj med syfte att bidra med förebyggande åtgärder samt brandbekämpning under torrperioden på Borneo. Brandsäsongen under 2019 var ovanligt tuff och varade längre än vanligt. De insamlade medlen bidrog till bland annat brandbekämpningsutrustning, en satellittelefon samt en drönare för att kunna lokalisera bränderna.
- Fortsatt en långsiktig kampanj med syfte att informera om och förbättra förhållandena samt att skapa fristäder för de orangutanger som sitter i bur och inte kan återföras till det vilda.

- Den rådande biologiska mångfalds- och klimatkrisen och dess koppling till orangutangernas situation och avskogningen i Indonesien har varit ett stort fokusområde under 2019. Dessa frågor har bland annat uppmärksammats med relevanta artiklar, informationsspridning i media samt med tryckta postkort. I Sverige deltog Save the Orangutan även i klimatdemonstrationerna i Malmö den 27 september för att belysa vikten av att värna om den biologiska mångfalden, orangutangens överlevnad och de tropiska skogarnas viktiga roll i klimatkampen.

Under 2019 har alla de mål och delmål som realiserats varit möjliga tack vare stödet från bidragsgivare samt lokala samarbetspartners på plats. Vi har bland annat kunna återföra ett stort antal rehabiliterade orangutanger till det vilda samt skyddat och återplanterat regnskogen, orangutangens hem. Dessa framgångar är stora delar av arbetet för det långsiktiga målet att bevara orangutangen som art.

Målet har även varit att förbättra förhållandena för orangutanger som inte kan frisläppas, vilket vi gjort under 2019, men även kommer att fortsätta med framöver. Vi har under året lyft viktiga ämnen så som den rådande biologiska mångfalds- och klimatkrisen och hur vårt arbete bidrar till lösningen för dessa kriser. Klimat- och biologiska mångfaldskrisen är mycket aktuella och är något vi kommer att jobba vidare med. Detta för att skapa medvetenhet om vikten av att värna om den biologiska mångfalden, orangutangens överlevnad och skogens viktiga roll i kampen för klimatet.

Alla dessa resultat bidrar på olika plan till det långsiktiga målet att säkra den akut utrotningshotade orangutangens överlevnad och bevara dess regnskogshem.

Save the Orangutan
c/o Stavegren & Partners
Ekonomikonsult AB
Arenavägen 41
121 77 Johanneshov

Organisationsnummer:
802435-6613